

پیوست سوم

هنجارهای سازمانی

با توجه به ماهیت کانون هنجارها (یا همان بایدها و نبایدهای) سازمانی مشخصی را می توان برای آن بیان نمود توجه و بهبود مستمر در فرایندهای تحقق این موارد نقش بسزایی در ایجاد محیط سازنده، چابک و متناسب با نیازهای مخاطبان دارد که عبارتند از:

۱- تمرکز بر کودک و نوجوان

باید در تمامی برنامه ها و فعالیت ها نیازها، علایق، و توانمندی های کودکان و نوجوانان در اولویت قرار گیرد
باید محیطی امن، شاد و پرانگیزه برای یادگیری و رشد کودکان و نوجوانان فراهم شود

۲- خلاقیت و نوآوری

کانون باید تشویق به ایده پردازی، تجربه کردن روش های جدید و ارائه راهکارهای خلاقانه برای آموزش و پرورش کارکنان فراهم آورد
باید بسترهای مناسب برای بروز استعدادها و خلاقیت کودکان و نوجوانان مهیا شود.

۳- یادگیری مداوم

باید کارکنان کانون به طور مداوم در دوره های آموزشی و کارگاه ها شرکت کرده و دانش و مهارت های خود را به روز کنند.

باید محیطی پویا و یادگیرنده برای کودکان و نوجوانان فراهم شود که آنها را به پرورش حواس، جستجوگری و کسب دانش ترغیب کند.

۴- همکاری و تعامل

باید بین کارکنان کانون، کودکان و نوجوانان، خانواده ها تعامل سازنده و موثری وجود داشته باشد.
باید روحیه کار تیمی و مشارکت در فعالیت ها آموزش، ترویج و تعمیق شود.

۵- احترام و همدلی

باید با تمامی افراد با احترام و درک بالا برخورد شود.
باید به تفاوت های فردی و فرهنگی احترام گذاشته شود.
باید فضای تضارب آرا و بیان دیدگاه بدون ترس فراهم باشد.

۶- تعهد و مسئولیت پذیری

باید کارکنان کانون نسبت به مأموریت سازمان آگاه، متعهد و مسئولیت پذیر باشند
باید ارائه خدمات با کیفیت و رعایت حقوق کودکان و نوجوانان در اولویت باشد.

۷- فرهنگ سازی

باید کانون به عنوان یک نهاد فرهنگی، نقش فعالی در ترویج فرهنگ ایرانی، اسلامی و ارزش های اخلاقی داشته باشد.
باید در برنامه ها و فعالیت ها به حفظ میراث فرهنگی و هنری ایران توجه شود.
باید در برنامه ها و فعالیت ها هویت بومی و قومی، دینی و مذهبی مورد توجه قرار گیرد.
باید الگوسازی از رفتار مثبت در محتوای فعالیت ها و برنامه ها در اولویت باشد.
باید جایگاه خانواده بعنوان مهمترین رکن در جامعه در محتوای فعالیت ها و برنامه ها مورد توجه قرار گیرد.

۸- مهارت آموزی

باید مهارت آموزی کودکان و نوجوانان فرایندی هدفمند و مستمر برای پرورش استعداد و توانایی های آنها در کانون باشد.

باید آموزش مهارت های زندگی در فعالیت ها و برنامه ها مورد توجه جدی باشد.

باید توانایی حل مسئله و تفکر انتقادی بعنوان یکی از مهمترین رویکردهای فکر پروری مورد توجه باشد.

۹- شفافیت و پاسخگویی

باید فرایندها و تصمیم گیری ها در کانون شفاف باشد.

باید کانون در قبال عملکرد خود پاسخگو باشد.

۱۰- استفاده از فناوری

باید از فناوری نوین برای ارائه خدمات بهتر و جذاب تر و گسترده تر به کودکان و نوجوانان استفاده کند.

باید سواد رسانه ای و استفاده ایمن از فناوری به کودکان و نوجوانان آموزش داده شود.

از آنجائیکه مهمترین عنصر در انجام مأموریت کانون مریبان مراکز فرهنگی هنری در استان ها می باشد و مسئولیت های خطیری به عنوان پل ارتباطی بین کودکان و نوجوانان با دنیای کتاب، دانش و مهارت بر عهده دارند کانون در فرهنگ سازمانی مطلوب از آنها انتظاراتی مطالبه دارد که به آن ها می پردازیم.

الف- یازده مولفه برگرفته از مأموریت سازمانی و زیر مجموعه آن در قالب بایدها ارائه می شود:

۱- تسهیل گری و هدایت گری

- مربی باید به عنوان یک تسهیل گر کودکان و نوجوانان را در فرایند انتخاب کتاب، مطالعه و یادگیری در تمامی فعالیت ها همراهی کند.

- مربی باید با استفاده از روش های جذاب و خلاقانه کودکان و نوجوانان را به فعالیت ها و بویژه در فعالیت های مربوط به کتاب و کتابخوانی علاقمند و پایدار سازد.

- مربی باید با شناخت نیازها و علایق مراجعین زمینه شرکت موثر در فعالیت ها را برای آنها فراهم سازد.

- مربی باید به عنوان یک هدایت گر لذت جستجو، کشف، دانش دوستی و تحلیل را برای آنان فراهم آورد.

۲- دانش و مهارت

- مربی باید دانش کافی در زمینه ادبیات کودک و نوجوان، منابع اطلاعاتی و روش های کتابداری داشته باشد.

- مربی باید مهارت های ارتباطی و تعاملی قوی داشته باشد تا بتواند با تکیه بر مخاطب شناسی با کودکان و نوجوانان ارتباط موثر برقرار کند.

- مربی باید مهارت های قصه گوئی، بلندخوانی و اجرای فعالیت های کتاب محور را داشته باشد.

- مربی باید به طور مستمر دانش و مهارت های خود را به روز نگه دارد و حداقل در یک گرایش تخصصی (ادبی، هنری، علمی، دینی، فرهنگی) در فعالیت ها تخصص داشته باشد.

۳- ایجاد محیط فراینده و جذاب

- مربی باید محیط مرکز را به فضایی جذاب، دلنشین و دعوت کننده برای کودکان و نوجوانان تبدیل کند.

- مربی باید با چیدمان مناسب کتاب ها و فضاهاى متنوع مطالعه حس کنجکاوى و لذت مطالعه را در کود کان و نوجوانان فراهم و تقویت نماید.

- مربی باید بتواند برنامه های فرهنگی، هنری و ادبی متنوع و جذابی را در کتابخانه برگزار کند.

۴- ترویج فرهنگ کتاب و کتابخوانی

مربی باید به ترویج فرهنگ مطالعه و کتابخوانی در بین کود کان و نوجوانان بپردازد

مربی باید با برگزاری نشست های کتابخوانی مسابقات کتابخوانی و فعالیت های مشابه آن انگیزه مطالعه را در کود کان و نوجوانان افزایش دهد.

مربی باید با برقراری ارتباط موثر با مدارس، خانواده ها آن ها را در ترویج فرهنگ کتابخوانی ترغیب کند.

۵- مسئولیت پذیری و تعهد

مربی باید نسبت به وظایف خود متعهد و مسئولیت پذیر و پاسخ گو باشد.

مربی باید حقوق کود کان و نوجوانان را رعایت و ضمن احترام به نیازهای آنها توجه کند.

مربی باید به طور منظم و مستمر در کتابخانه حضور داشته باشد.

مربی باید با دقت و حوصله به انجام امور بپردازد.

مربی باید نسبت به محیط کار اشتیاق و علاقه داشته باشد.

۶- همکاری و تعامل

مربی باید با سایر مربیان در امر آموزش و پرورش استعدادهای فکری و ذوقی مخاطبین تعامل موثر داشته باشد.

مربی باید با سایر نهادهای فرهنگی و آموزشی در ارتباط باشد.

مربی باید در جلسات و کارگاه ها آموزشی شرکت فعالانه داشته باشد.

۷- خلاقیت و نوآوری

مربی باید در ارائه خدمات خود خلاق باشد.

مربی باید در بکارگیری روش های آموزشی به کود کان و نوجوانان به روز باشد.

مربی باید از ایده ها و پیشنهادهای کود کان و نوجوانان استقبال کند.

۸- تشویق به پرسش و پاسخ

مربی باید از طریق فعالیت ها و برنامه های مناسب در کود کان و نوجوانان اشتیاق به یادگیری را فراهم سازد.

مربی باید با ایجاد فضای چالش برانگیز و راهنمایی های کلی مخاطبین را در مسیر یافتن همراهی نماید.

مربی باید روحیه پرسشگری، جستجو و کاوش را برای مخاطبین خود فراهم آورد.

۹- حمایت از یادگیری خودراهبر:

مربی باید نوجوانان را کمک نماید تا اهداف خود را تعیین و فعالیت ها و منابع خود را انتخاب کنند.

مربی باید یادگیری را به صورت فرایندی از حمایتی به خود راهبری هدایت نماید.

مربی باید به مخاطبین خود آموزش دهد تا مسئولیت خود را بپذیرند.

مربی باید زمینه ای را فراهم سازد تا نتایج فعالیت ها و توانمندی های خود را ارزیابی کنند.

۱۰- ایجاد تعامل و گفتگو

مربی باید با کودکان و نوجوانان تعامل پویا داشته باشد.

مربی باید تلاش کند کودکان و نوجوانان در محیط فعال باشند.

مربی باید از طریق فعالیت ها فضای را فراهم کند تا آنان ایده های خود را به اشتراک بگذارند.

مربی باید با تدبیر مناسب حس مشارکت و همکاری مخاطبین را افزایش بخشد.

۱۱- پذیرش و انعطاف

مربی باید نیازها و علایق مخاطبین خود را شناسایی و آنها را درک کند.

مربی باید تفاوت های فردی مخاطبین را درک و فضای یاددهی- یادگیری موثر را برای آنان فراهم آورد.

مربی باید محیط یادگیری را متناسب با مخاطبین منعطف و مناسب سازی کند.

ب. ده مولفه در قالب نبایدهای رفتاری ارائه می شود:

۱- بی توجهی به نیازهای مخاطب

نباید برنامه ها و فعالیت ها و منابع بدون در نظر گرفتن نیازها و علایق کودکان و نوجوانان طراحی و اجرا شوند.

نباید محیطی غیر استاندارد، کسل کننده و غیر جذاب برای کودکان و نوجوانان ایجاد شود.

۲- فقدان خلاقیت و نوآوری

نباید از روش های سنتی و تکراری در آموزش و پرورش مخاطبان استفاده شود.

نباید از تجربه کردن ایده های جدید و خلاقانه خودداری کرد.

۳- غفلت نسبت به یادگیری مداوم

نباید کارکنان کانون از به روز کردن توانایی ها و دانش حرفه ایی خود غافل شوند.

نباید فرصت های یادگیری برای کودکان و نوجوانان محدود شود.

۴- کم توجهی به حس همکاری و تعامل

نباید بین کارکنان کانون کودکان و نوجوانان و خانواده ها تعامل کم یا نامناسبی وجود داشته باشد.

نباید روحیه کار تیمی نادیده گرفته شود.

۵- کم تعهدی و بی مسئولیتی

نباید کارکنان کانون نسبت به انجام مأموریت سازمان بی تفاوت باشند.

نباید حقوق کودکان و نوجوانان نادیده گرفته شود.

۶- بی احترامی و فقدان همدلی

نباید فضای سازمان یکطرفه، غیر منصفانه و بدون تلاش برای درک متقابل رفتار شود.

نباید تفاوت های فردی و فرهنگی نادیده انگاشته شود.

نباید فضای ترس از آزادی بیان و تضارب افکار حاکم شود.

۷- ضعف به فرهنگ و هویت

نباید در فعالیت ها و برنامه ها به فرهنگ ایرانی - اسلامی و ارزش های اخلاقی بی توجهی شود.

نباید میراث فرهنگی و هنری ایران نادیده گرفته شود.
 نباید نسبت به درک از تنوع فرهنگی، قومی و دینی و مذهبی بی توجهی شود.
 نباید نسبت به تربیت مثبت اندیشی در نسل نو بی توجه بود.

۸- کم توجهی به مهارت آموزی

نباید کانون نسبت به افزایش توانمندی های نسل نو در یادگیری مهارت های زندگی بی توجه باشد.
 نباید کانون نسبت به توانایی مخاطبان در مهارت حل مسئله و تفکر انتقادی بی توجه باشد.

۹- ضعف در شفافیت و پاسخگویی

نباید فرایندها و تصمیم گیری ها در کانون مبهم و غیر شفاف باشند.
 نباید کانون از پاسخگویی در قبال عملکرد خود اجتناب کند.

۱۰- غفلت در استفاده از فناوری

نباید کانون به امکانات فناوری های نوین برای ارائه خدمات بهتر و جذاب تر برای مخاطبان غفلت کند.
 نباید کانون به سواد و آموزش و کمک به توانمندی کودکان و نوجوانان در فضای رسانه ای بی توجه باشد.